

С.Б.Байбосынов

Қазтұтынуодағы Қарағанды экономикалық университеті (E-mail: ser_08031942@mail.ru)

Ғылым мен инновациялық белсенділік өңірлік инновация жүйені дамытушы факторлар ретінде

Мақала өңірлік инновациялық жүйені (ӨИЖ) қалыптастырудағы маңызды факторлар — білім-ғылым және инновациялық белсенділікті зерттеуге арналған. Осы аталған мәселенің тәжірибелік аспектісін қарастыруда ӨИЖ қалыптастыру мен оны дамытудағы қазіргі кезеңде Қазақстанда жасалып жатқан іс-шараларды, сондай-ақ үкіметпен қолға алынып жатқан кешенді жұмыстардың жетістіктері мен кемшіліктерінің статистикасын пайдалану көзделген. Оның ішінде инновациялық жүйе құрудағы ғылым мен инновациялардың маңыздылығы зерттелген. Ғылым мен инновациялық белсенділік жан-жақты талданған. Корреляция-регрессиялық және салыстырмалы талдаулар негізінде ӨИЖ тиімділігін бағалаудың танымал және тиімді қолданыстағы әдістердің кешені көрсетілді.

Кілт сөздер: инновация, жалпы ішкі өнім, агроөнеркәсіптік кешен, ұлттық инновациялық жүйе, өңірлік инновациялық жүйе, білім экономикасы, технопарк, ҒЗТКӘ, индустриалды-инновациялық бағдарлама, әртараптандыру.

Экономикалық-әлеуметтік жағдайды өркендету мен дамыту, оның ішінде экономиканың нақты секторларын дамыту мемлекеттің алға қойып отырған міндеттерінің бірі. Осы тапсырманы шешуде мемлекеттің ұлттық инновациялық жүйені құруы, үдемелі индустриалды-инновациялық дамытуы, инновацияларға қолдау жасау деген сияқты бағдарламалар жасалғаны белгілі. Бірақ, мәселе республикалық көлемде қабылданып, қолданысқа енгізілген шараларға қарамастан, экономикалық тұрғыда нақты ілгерлеу қарқын алмай отырғаны байқалады. Осы жағдайда өңірлік деңгейде нақты шараларды қолға алыну керектігі және нақты қолдаудың қажеттілігі арта түсуде. Жоғарыда аталған мемлекеттік шаралардың тиімді жүзеге асырылуының және оның өз деңгейінде орындалуының ұтымды механизмі — бұл өңірлік инновациялық жүйені құру және дамыту.

Өңірлік инновациялық жүйе тұжырымдамасын ұсынған Уэльс университетінің профессоры Ф.Куктың пікірінше, өңірлік инновациялық жүйелер жаңа білімдерді генерациялау бойынша өзара қатынас жасайтын орталықтардан және соларды қолданатын жүйелерден құралады. Олар жаңа білімдерді саудалау мақсатында глобалды, ұлттық және басқа да өңірлік жүйелермен байланысты болады [1]. Сонымен қатар өңірлік инновациялық жүйенің екі түрін анықтайды. *Институционалды өңірлік инновациялық жүйенің* негізін мемлекеттік зертханалар, университеттер, технологиялардың ақша аудару орталықтары, инкубаторлар, инвесторлар, жаттығу орталықтары сияқты жаңа білімдерді генерациялау орталықтары мен институттары құрайды.

Кәсіпкерлік өңірлік инновациялық жүйелерде шағын және орта бизнес кәсіпорындары үлкен рөлге ие. Онда өнім инновациялық үдерістің бастапқы деңгейінен өтеді. Америка Құрама Штаттары кәсіпорынды өңірлік инновациялық жүйенің негізгі үлгісі ретінде келтіреді. Әлемде дамыған елдердің тәжірибесі көрсетіп отырғандай, бүгінгі күні экономиканы өркендетуде тек шикізаттық ресурстарға иек арту түпкілікті нәтиже бермейтіні анық. Экономиканы әртараптандыру, өндіріс саласын дамыту және өнеркәсіп кешендерді құру бәсекеге қабілеттілікті көтеру жолында жасалатын шаралардың бір парасы ғана. Ұлттық экономиканың бәсекеге қабілеттілігін арттыру, оның дағдарысқа қарсы тұру қорғанысын күшейту үш негізгі сектор — ғылым, кәсіпкерлік және биліктің

үйлесімді әрекет ету нәтижесінде қол жеткізуге болатынын отандық және шетелдік ғалымдар жиі айтуда. Соңғы он бес жыл көлемінде батыста жаңа үш негіз құраушының (university, business, government) күрделі байланысын зерттеуге негізделген инновациялық дамудың моделі көбірек танымалдылыққа ие болуда [2].

Экономикалық ахуалды жақсарту мақсатында қолға алынып жатқан ел дамуының индустриалды-инновациялық даму бағдарламасында отандық өндірісті инновациялық жолмен өркендетуді басты мақсаттардың бірі ретінде қарастырып отырғаны белгілі [3]. Алайда инновациялық жетістіктерге жетуде бірінші кезекте ғылыми-техникалық жаңалықтар есепке алмай кету мүмкін емес. Осы ретте экономиканың нақты секторларына серпін беретін ғылыми зерттеулер мен әзірлемерді мемлекет тарапынан қолдау олардың өндірісте қолданыс табуына ықпал жасау бүгінгі күннің өзекті мәселесі.

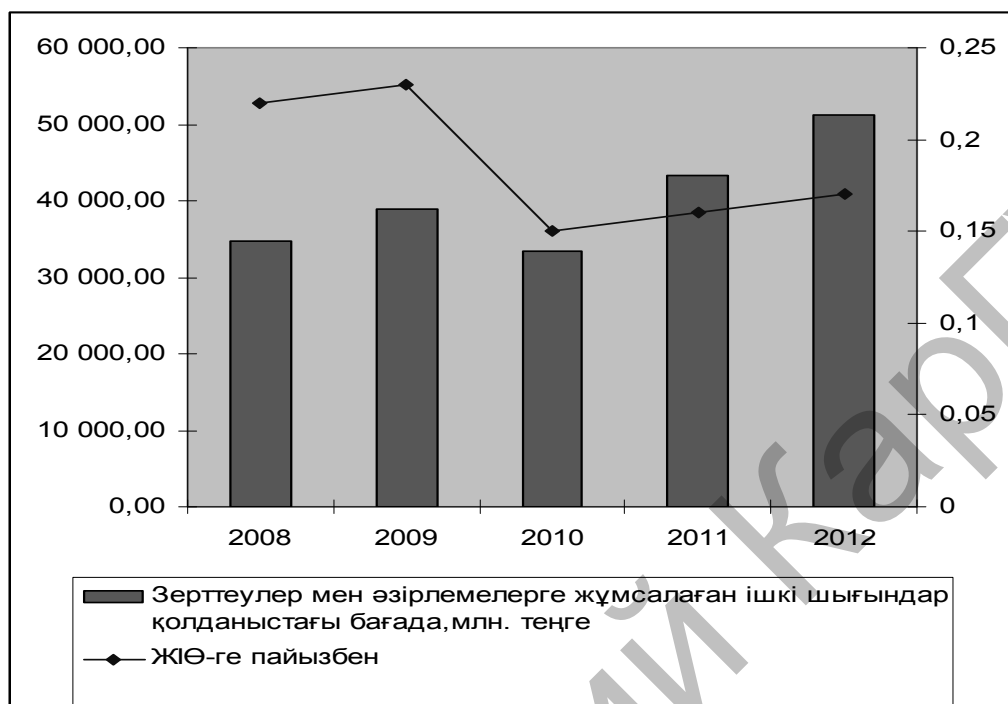
Қазіргі уақытта Қазақстан елдің экономикасының дамудың инновациялық жолына ауысу сұрағы айырықша өзекті болып табылады. Бұл туралы Президент Н.Ә.Назарбаев «Нұр Отан» партиясының кеңейтілген саяси кеңесінде: «Ең бастысы — бұл инновация. Инновация — бұл жаңашылдықтар, ғылымның өндіріске енгізілуі. Еңбек өнімділігінің нақты сезілетін көлемде ұлғаюымен анықталатын іс-қимылдар инновация деп аталады», — деген пікірін қолданған [4]. Қазақстанның әлеуметтік-экономикалық жағдайы үшін, ресурсқа бағытталған, ұлттық экономиканың қайта өңделетін түрі, зиянсыз өсу қарқынына жете алмайтыны, осы тұрғылардың бірі болып табылады. Қазақстанның әлемдік инновациялық экономикалық конъюнктура шарттарында, әлемдік нарықтарда, бәсекеге қабілеттілігінің күшеюіне және ЖІӨ көлемінің өсуіне қойылған міндеттердің шешілуіне, мықты ғылыми сектормен қамтамасыз етілген, елдің жоғары экономикалық әлеуетінің қолданылуынсыз мүмкін емес. Алға қойылған мақсаттардың жүзеге асырылуы үшін, инновациялық экономиканың дамуына ықпалдасу мақсатында, қоғамдық қатынастардың барлық салаларын қайта құруға мүмкіндік беретін механизмнің әзірленуі қажет. Өзінің шынайы тұтынушыларын табатын, өнімдер және қызметтер, жаңа білімді жаңа технологияға тиімді түрлендіретін, толық жүйелі аймақтарда, сонымен қатар ұлттық және әлемдік нарықтарда, экономика біліміне көшу, елдегі қалыптасуды талап етеді. Ұлттық инновациялық жүйенің құрыла бастауы, жекешедегі жалпылай ғылыми-техникалық ортаны, елдің дамуына стратегиялық бағыт ретінде, мемлекеттік деңгейде жарияланған болатын. Содан бері осы жүйенің басқа да жеке элементтері құрыла бастады (мемлекеттік және өңірлік қорлар, технопарктер, инновациялық-технологиялық орталықтар, венчурлы инновациялық қорлар және т.б.), бірақ олар бір-бірімен және экономиканың басқа секторларымен байланысында емес (АӨК, өндіріс, құрылыс секілді). Бұл орайда шетелдік тәжірибені пайдалану, жалпы экономикалық механизмдердің жеке элементтеріне көшу жолымен пайда болды, сондықтан да күткен нәтижені бермеді. Ең басты проблема болып, жаңашылдықты енгізуді құруда, сонымен қатар олардың коммерциализациялануын, инновациялық ортаға инвестициялау ретінде ынталандыратын, әрекетті экономикалық механизмдердің жоқтығы қалады. Берілген контекстте ерекше өзектілікті, мезодеңгейдің экономикалық жүйесінде, инновациялық дамудың механизм құрылғыларын және теориялық-әдістемелік негіздерінің әзірлемесіне бағытталған зерттеу алады.

Инновациялар және білімдер экономикасы осы заманғы әлемдік экономиканың негізіне айналып келеді, сондықтан әлемдік дамудан қалыс қалмау үшін Қазақстан алдыңғы қатарлы технологиялық әзірлемелерді ел ішіне табысты енгізу және сыртқы нарықтарға жылжыту үшін инновациялардың дамыған өңірлік орталығына айналуға тиіс.

Қазақстанның мынадай салаларда инновациялық әзірлемелерді әзірлеуге және сыртқы нарықтарға жылжытуға мүмкіндігі бар:

- өнеркәсіптік әзірлемелер, минералдық шикізатты кешенді пайдалану және қайта өңдеу технологиялары;
- ауыл шаруашылығы саласындағы әзірлемелер;
- химиялық және биологиялық технологиялар;
- экология және энергияның баламалы көздері саласындағы әзірлемелер;
- медициналық әзірлемелер;
- ядролық технологиялар;
- ақпараттық және телекоммуникациялық технологиялар;
- ғарыштық зерттеулер;
- әскери-өнеркәсіптік технологиялар [5].

Қазақстан жағдайында ғылымды дамыту, ғылыми зерттеулер мен әзірлемелерді мемлекет тарапынан қаржыландыру, оларды өндіріс үрдісінде қолдануда мүмкіндіктер жасау әлі де болса жеткіліксіз.

Ескерту. [6] мәліметтері негізінде автормен құрастырылған.

1-сурет. Зерттеулер мен әзірлемелерге жұмсалған ішкі шығындар

Жоғарыда келтірілген диаграмма негізінде талдау жасайтын болсақ, 2008 жылдан 2012 жылға дейінгі зерттеулер мен әзірлемелерге жұмсалған шығындардың қолданыстағы баға көрсеткіштерінің 2013 жылды қоспағанда (1-сур.) орташа өсімге қол жеткізгенін көреміз.

Экономистердің бағалауы бойынша, ҒЗТКӨ-ге арналған шығындардың 0,1 % өсуі ЖІӨ-ні ұзақ мерзімді перспективада шамамен 1,2 % ұлғайтуға мүмкіндік береді.

Сондай-ақ зерттеулер мен әзірлемелерге жұмсалған ақша техникаға бағытталған қаржыға қарағанда 8 есе артық пайда әкелетіні есептелген [7].

Әлемдік тәжірибеде жеке секторда ҒЗТКӨ-ны ынталандырудың екі негізгі әдісі қолданады: гранттар мен мемлекеттік бағдарламалар арқылы тікелей қаржыландыру және салық жеңілдіктері арқылы жанама субсидиялау.

Өнеркәсіпті дамыған елдерде мынадай салық жеңілдіктері анағұрлым жиі пайдаланылады:

- жаңа жабдықтар мен құрылыстарға капитал салу көлеміндегі табысқа жеңілдік;
- жиі ұлғаймалы коэффициентті қолдана отырып, ТҚЖ-ға шығындар мөлшерінде табыс салығына жеңілдік;
- әдетте ғылыми зерттеулерде пайдаланылатын жабдықтардың жеке арналған шығыстарды ағымдағы шығындарға жатқызу;
- салық салынбайтын және ҒЗТКӨ-ны жүргізуге жіберілетін пайданың есебінен арнайы мақсаттағы қорларды құру;
- зияткерлік меншіктен кірістерге төмендетілген ставкалар;
- төмендетілген ставкалар бойынша табысқа салық салу (шағын кәсіпорындар үшін);
- ҒЗТКӨ-ны жүзеге асыратын кәсіпорындарға салық кредиттері мен каникулдары.

Статистикалық деректерге сүйенсек, 2012 жылдың қорытындысы бойынша зерттеулер мен әзірлемелерге бөлінген қаражаттың өсуін байқаймыз. Сонымен нақтырақ тоқталсақ, 2008 жылы 34761,6 млн теңге бөлінсе, 2012 жылы бұл көрсеткіш 16491,5 млн теңгеге өсім көрсетіп, 51253,1 млн теңгені құраған. ЖІӨ-нің көлемі 30072,5 млрд теңгені құраған 2012 жылы зерттеулер мен

әзірлемелерге бөлінген ішкі шығындар 2011 жылдың көрсеткішімен салыстырғанда 7901,5 млн теңгеге өсіп, 51 253,1 млн теңгені құрады. Бұл өз кезегінде ЖІӨ-ге пайызбен шаққанда 2011 жылы 0,16 пайыз, ал 2012 жыл 0,17 пайызды көрсетіп, соңғы 5 жылдықтағы ең жоғарғы мөлшерде тұйықталған. Ел дамуының негізгі көрсеткіші ғылыми-техникалық саланың нақты қаржыландырылуының ең төменгі шегі болып, ЖІӨ-нің 0,5 пайыздық көрсеткішіне жете алмай отыр. Бұл жағдай дамыған алдыңғы қатарлы елдермен салыстырғанда ондаған есеге кемдігін көрсетіп отыр. Айталық, бұл көрсеткіш АҚШ-та ғылыми зерттеулер мен әзірлемелерге ЖІӨ-нің — 2,8 %, Германияда — 2,4, Жапонияда — 3,01, Швецияда 37 % құраған.

1 - кесте

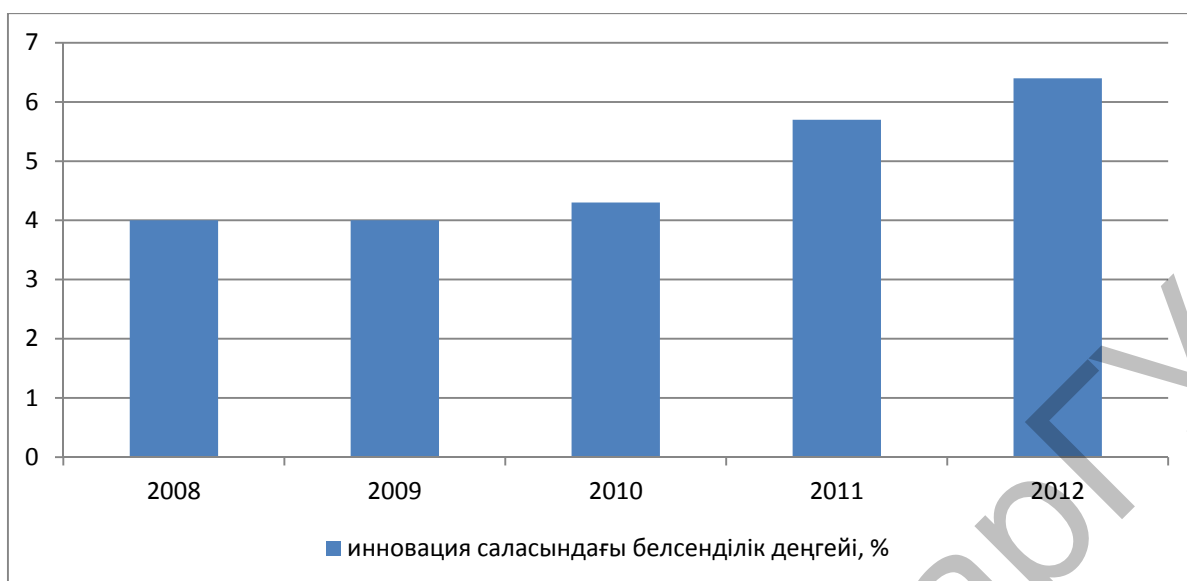
Ғылымның жағдайы мен дамуының негізгі көрсеткіштері

	2008	2009	2010	2011	2012
Жалпы ішкі өнім, млрд теңге	16 052,9	17 007,6	21 815,5	27300,6	30072,5
Зерттеулер мен әзірлемелерге жұмсалған ішкі шығындар қолданыстағы бағада, млн теңге	34 761,6	38 988,7	33 466,8	43 351,6	51 253,1
ЖІӨ-ге пайызбен	0,22	0,23	0,15	0,16	0,17
Зерттеулер мен әзірлемелер орындаған ұйымдар саны	421	414	424	412	345
Зерттеулермен және әзірлемелермен айналысатын персонал саны	16 304	15 793	17 021	18003	20404
оның ішінде					
зерттеушілер	10 780	10 095	10 870	11488	13494
одан:					
ғылым докторлары	1 191	1 340	1 347	-	-
бейіні бойынша доктор	-	-	-	1486	719
ғылым кандидаттары	2 861	2 756	3 041	3286	3629
Зерттеулер және әзірлемелермен айналысатын ұйымдардың негізгі қаражаттары, млн теңге	19 177	22 003	22 811	29527,5	37950,6
Экономикалық қызмет түрлері бойынша жұмыспен қамтылғандардың орташа айлық атаулы жалақысы, теңге					
Зерттеулер мен әзірлемелер	81 810	90 325	103 571	-	-
Жоғарғы білім	50 877	60 720	71 058	-	-

Ескерту. Деректер ҚР Статистика агенттігінің мәліметтері.

Ғылым саласында шоғырланған ғылыми мекемелер мен персонал санында 2008 жылғы көрсеткіштермен салыстырғанда қуантарлық жағдай байқалмайды. 2008 жылы зерттеулермен және әзірлемелермен айналысушы ұйымдар саны 421 болса, 2012 жылы саны 76-ға қысқарып, 345 бірлікті құраған. Ал зерттеулермен және әзірлемелермен айналысушы персонал саны 2008 жылы 16304 адамды құраса, 2012 жылы 20404 деңгейіне өсіп, 4100 адамға ұлғайған (1-кесте). Алайда үкіметтің қолға алған шараларының нәтижесінде және 1 кестеден көріп отырғанымыздай, орташа айлық жалақының өсімі салаға импульс беріп, біршама ілгерлеу көрініс орын алған. 2011 жылмен салыстырғанда 2012 жылы ұйымдар саны 412:345 кемігенімен де, персонал саны 18003:20404 қатынасында өсім көрсеткен [6].

Осы көрсеткіштер нәтижесінде елдегі инновациялық жетістіктер мен отандық өндірістің инновациялық белсенділігін талдасақ. Кез келген жаналық, мейлі ғылымда немесе өндірісте болсын, белгілі бір зерттеулер мен ізденістердің нәтижесінде ашылатыны белгілі, осы тұрғыдан алғанда инновациялық белсенділік көрсеткішінің қалыптасқан үрдісте сақталған.

Ескерту. [5] мәліметтері негізінде автормен құрастырылған.

2-сурет. Инновация саласындағы белсенділік деңгейі, %

Инновациялық-қабілетті бизнестің сындарлы көлеміне қол жеткізу индустриялық дамыған елдерде маңызды рөл атқарады. Салыстыру үшін Қазақстанмен экономика құрылымы мен өзге де факторлар бойынша ұқсас елдер Канада мен Австралияда компаниялардың жалпы санынан инновациялық-белсенді бизнестің үлесі тиісінше 65 және 50 % құрайды, Канадада бұл ретте олардың ішінде шамамен 12,2 % әлемдік деңгейдегі бір жаңалықты жасайтын болатын.

Экономикалық дамыған елдердің тәжірибесі жаһандық экономикалық бәсекелестіктегі экономиканың тұрақты өсуі өндіріске жаңа технологиялар мен әзірлемелерді енгізудің жоғары деңгейімен негізделген. Әр түрлі бағалар бойынша, дамыған елдердің 70-тен 100 %-ға дейін өсуі бүгінгі күні инновацияларды пайдалану есебінен қамтамасыз етіледі.

Инновациялық белсенділіктің ресми статистикалық дерегі жалпы белсенділіктің 4,3 %-да тоқтап, 2008–2009 жж. көрсеткішінен 0,3 % жоғары өсімге қол жеткізілген. Әлемді қамтыған дағдарысқа дейінгі көрсеткіштен 0,5 % төмен болуы (2-сур.) экономиканың нақты секторында жұмыс жасаушы кәсіпорындар мен ұйымдардың әлі де болса ғылыми-техникалық зерттеулер мен әзірлемелерге деген сұранысының енжар күйде қалып, өз кезегінде зерттеулерге жұмсалған қаржының аздығы да себепін тигізген. 2012 жылды қорытындылаған ресми статистиканың дерегіне сүйенсек, кәсіпорындардың инновациялық қызметінің негізгі көрсеткіштері төмендегі кесте мәліметтеріне арқау болған (2-кесте).

2 - кесте

Кәсіпорындардың инновациялық қызметінің негізгі көрсеткіштері

	2008	2009	2010	2011	2012
Респонденттер саны, барлығы	11 172	10096	10937	10723	10872
одан:					
инновациясы бар	447	399	467	614	701
инновация саласындағы белсенділік деңгейі, %	4,0	4,0	4,3	5,7	6,4
инновациясы жоқ	10725	9697	10470	10109	10171
инновация саласындағы енжарлық деңгейі, %	96,0	96,0	95,7	94,3	93,6
Инновациялық өнімдерінің ЖІӨ-дегі үлесі, %	0,69	0,49	0,66	0,86	087

Ескерту. Деректер ҚР Статистика агенттігінің мәліметтері.

Республика аумағында облыстар бойынша жекелей алатын болсақ, инновациялық белсенді кәсіпорындардың ең жоғары үлесі Солтүстік Қазақстан облысында — 10,4,8 %, Жамбыл облысында — 7,9, Шығыс Қазақстан облысында — 6,2 % өссе, 2012 жылға жоспарланған республикалық межеден жоғары көрсеткіштен төмен деңгейі Қарағанды және Маңғыстау облыстарында тіркелген.

Инновация саласындағы инновациялық белсенділік (технологиялық инновациялар бойынша)

	2008	2009	2010	2011	2012
Қазақстан Республикасы	4,0	4,0	4,3	5,7	6,4
Ақмола	1,2	1,2	0,7	1,0	4,6
Ақтобе	4,1	4,0	6,1	8,5	4,0
Алматы	1,9	1,4	0,9	4,6	5,4
Атырау	2,7	2,9	3,7	6,6	4,4
Батыс Қазақстан	4,9	4,5	4,6	12,7	7,5
Жамбыл	6	4,4	7,8	10,2	7,9
Қарағанды	6,5	6,2	7,0	7,2	3,8
Қостанай	2	1,5	2,6	4,8	7,1
Қызылорда	3	1,5	6,1	8,0	5,3
Маңғыстау	1,9	1,4	1,1	1,1	1,1
Оңтүстік Қазақстан	2,4	2,2	3,4	7,0	5
Павлодар	3,6	3,8	5,1	5,4	4,1
Солтүстік Қазақстан	2,5	2,6	2,4	2,4	10,4
Шығыс Қазақстан	4,3	5,9	6,4	8,1	6,2
Астана қаласы	1,8	2,1	2,6	4,1	6,8
Алматы қаласы	6,4	6,7	5,4	5,7	6,7

Ескерту. Деректер ҚР Статистика агенттігінің мәліметтері.

Жоғарыда келтірілген цифрлар мен көрсеткіштердің әлемде дамыған және дамушы елдердегі жағдаймен салыстырғанда анағұрлым төмендігі бұл салада әліде болса шешілмеген және мемлекет тарапынан шешілуге тиісті мәселенің бар екендігін айқын көрсетеді.

Әдебиеттер тізімі

- 1 P.Cooke, Martin Heidenreich and Hans-Joachim Braczyk *Regional Innovation Systems: the Role of Governance in a Globalized World* / Edited by. London; New York: Routledge, 2004. — P. 9–27.
- 2 Etzkowitz H., Leydesdorff L. *The Dynamics of Innovation: From National Systems and "Mode 2" to a Triple Helix of University-Industry-Government Relations*. *Research Policy*, 2000. — 29(2). — P. 109–123.
- 3 Үдемелі индустриалды-инновациялық даму жөніндегі 2010–2014 жылдарға арналған бағдарлама. — Астана, 2010. [ЭР]. Қолжетімділік тәртібі: http://adilet.zan.kz/kaz/docs/P100000121_. — P. 7.
- 4 Салимов Ж.К. Қазақстан Республикасының инновациялық жүйесі. [ЭР]. Қолжетімділік тәртібі: http://www.unesco.org/fileadmin/DAM/cecici/ppt_presentations/2011/TOS_ICP4/Salimov.pdf. — P. 4.
- 5 Қазақстан Республикасының 2015 жылға дейінгі аумақтық даму стратегиясы. — Астана, 2006. [ЭР]. Қол жетімділік тәртібі: http://adilet.zan.kz/kaz/docs/P060000641_. — P. 8.
- 6 Қазақстан Республикасының Статистика агенттігінің стат. жин. — 2013. [ЭР] Қол жетімділік тәртібі: www.stat.kz. — P. 107.
- 7 Комаров И. Интеллектуальный капитал // *Персонал*. — 2000. — № 5, 7. — P. 57.

References

- 1 P.Cooke, Martin Heidenreich and Hans-Joachim Braczyk. *Regional Innovation Systems: the Role of Governance in a Globalized World* / Edited by. London; New York: Routledge, 2004, p. 9–27.
- 2 Etzkowitz H., Leydesdorff L. 2000, 29(2), p. 109–123.
- 3 *National Program for Boosted Industrial-Innovation Development of the Republic of Kazakhstan*, 2010–2014, Astana, 2010 / [ER]. Access mode: http://adilet.zan.kz/kaz/docs/P100000121_, p. 7.

4 Salimov G.K. *The innovative system of the Republic of Kazakhstan* / [ER]. Access mode: http://www.unece.org/fileadmin/DAM/ceci/ppt_presentations/2011/TOS_ICP4/Salimov.pdf, p. 4.

5 *Strategy on the Territorial Development of Kazakhstan until 2015* / Astana, 2006 / [ER]. Access mode: http://adilet.zan.kz/kaz/docs/P060000641_, p. 8.

6 *Agency of the Republic of Kazakhstan on Statistics 2013* / [ER]. Access mode: www.stat.kz, p. 107.

7 Komarov I. *Personnel*, 2000, 5, 7, p. 57.

С.Б.Байбосынов

Наука и инновационная активность как факторы развития региональной инновационной системы

В статье рассмотрены инновационная активность и ее воздействие на развитие экономики ведущих стран. Определены особенности исследования инновационной активности в регионе, проанализированы основные показатели инновационной активности на примере развитых стран мира. Выявлены проблемы регулирования инновационной деятельности на региональном уровне в условиях модернизации экономики Казахстана, главными из которых являются: наука, уровень инновационно-экономического развития инновационной деятельности региона. Проанализировано состояние и основные проблемы развития науки и перехода к инновационной экономике. Предложены пути преодоления проблем в развитии региональной инновационной системы.

S.B.Baibossinov

Science and innovative activity as factors of development of regional innovative system

The article discusses the innovative activity and its impact on the economy of leading countries. The features of the study of innovation activity in the region, analysis of the main indicators of innovation activity on the example of the developed world. Identified for the management of innovation at the regional level in terms of modernization of the economy of Kazakhstan. The main ones are: the science, the level of innovation and economic development of innovation in the region. The condition of the main problems and the development of science and the transition to an innovative economy. The ways to overcome the challenges in the development of regional innovation systems.